

NUMERO

3/2015

SYYSKUU

KAAKONRANTALAINEN

KYLÄKULTTUURILEHTI

XVI

VUOSIKERTA

Vilniemi - Rakila - Mäntlähti - Pyötsaari - Sydänkylä - Häppilä - Järvenkylä - Kuorsalo - Tammio

RAMNANTTAKKAA...

VALOKUVA: METSÄKAURIS TULI RANTAITUVALLE 19.6.2015, ILKKA AHMAVAARA

ILKKA AHMAVAARA:

KESKUSTELUILMASTO LÄMPENEE ...

Kulttuurin viriliys on sen kyvyssä ottaa vastaan vieraita vaikutteita. Kulttuuri, joka on puolustuslammilla ja suljettu, tuomitsee itsensä rappioon.

Milan Kundera

Kesä ei tänä vuonna oikein lähtenyt käyntiin, kevät hirtti pitkäksi aikaa päälle, mutta elokuun lopuilla se sitten jo melkein pä yllättäen puhkesi täyteen teräänsä, kesä, aiheuttaen melkein hellettä tänne rantakyläinkin asti. Juuri kun piti ryhtyä valmistautumaan syksyyn tulivat lämpimät päälle sään puolesta, eikä vaatetuksen. Pari viikkoa tuulettomia, sateettomia ja lämpimiä, joskin hiukan syksyn tuoksuisia päiviä! Harvoin kesä alkaa silloin kuin se päättyy. Siirsimme lehtemme ilmestymisajankin viimein syyskuuhun, ei kuumassa elokuussa kukaan jaksanut juttuja kirjoitella.

Mutta mitä onkaan tapahtunut sillä välin kun nautimme elokuisten tummapintaisten öitten hehkusta ja päivien lämmöstä sinisessä laguunissamme pohjolan perillä? Kaaos! Katastrofi! Kotikonnuillemme onkin kaiken aikaa matkannut hirvittäviä määriä pakolaisia, eteläisten merien ja maitten kansalaisia ja alkavat tulla jo perille. Eivät lämmennyttä ilmastoa pakoon, mitä oli hissukseen varauduttu odottamaan, vaan tappajia! Ja tulevatko sitten tappajat pakenijoiden mukana? Apua, kaikki äkkiä jotain jonnekin!

Suomenkielinen vuorovaikutteinen media, julkinen keskustelu, kiehuu. Niin some kuin sanomalehtien ja radioyhtiöittenkin kommenttipalstat alkavat lerppua väärällä toinen toistaan julkeampaa herjausta, vihapuhetta, alatyölin julistusta ja väkivallalla uhkailua. Useat mediat (Sanoma, MTV ym.) ovat alkaneet rajoittaa kommentointiaan sananvapauden nimissä, koska uhkailun kohteiksi mahdollisesti joutuvat ja jo joutuneet eivät enää uskalla keskusteluun osallistua. Heidät on vihapuheilla jo häädetty ulos, heillä ei enää ole sananvapautta.

Internet on yleistynyt helppokäyttöisyytensä vuoksi jokamiehen oikeuden kaltaiseksi kirjallisen ilmaisun vapaaksi temmellyskentäksi viimeisen kymmenen vuoden aikana, ei vain globaalisti, vaan myös Suomessa. Kuka tahansa missä tahansa mielentilassa voi heittää haisevan vastalauseensa kaikkien nähtäville ja jopa henkilöön kohdistaan. Mikään ei estä perättömien väitteiden esittämistä toisiasioina, syntyy lynkkausklubeja, joiden asenteet näyttävät ikävästi myös valuvan kaduille ja toreille, tänne fyysiseen todellisuuteen.

Tämä ei johdu uusien suomalaisten sukupolvien huonosta kasvatuksesta tai moraalien, väittelytaidon tai sivistystason laskusta. Vihapuheita on ollut aina, perheväkivaltaa on ollut aina, pedofiliaa, raiskauksia ja niin edelleen. Nyt tämä kaikki vaan tulee internetin kautta häkellyttävän näyttävästi esiin. Kun ihmisten puheet litteroidaan, niiden vaikutus on aivan toinen kuin kännissä tanssilavan kusi-putkan takana ja viha ruokkii vihaa kun se tarpeeksi laajalle leviää. Uhkaukset netissä olivat aluksi tyypillisesti anonyymeinä kirjoitettuja, mutta nyttemmin niitä kirjoitetaan jo oikeilla nimilläkin kasvojen menetystä pelkäämättä, on niin paljon kavereita, jotka ovat samanmielisiä ainakin kommenttimaailmassa, ja nyt siis myös kaduilla. Uudenlainen muoti on puhkeamassa arjen käyttäytymi-

seemme vapaan kirjallisen ilmaisumme syövereistä.

Niille, jotka tutkivat, tai ovat muuten vain kiinnostuneita informaatioteknologiasta ja tiedonvälityksestä on tarjolla toki herkullinen aineisto, tällaista ei ole aiemmin ollut näkyvillä. Mutta kaiken tämän älämölöllä huitelun takana on tietysti myös todellisuutta, niin vaikeaa kun sitä sieltä onkin löytää. Pakolaisvirta myös Suomeen, niin Klamilaan, Mäntlahteen, Rakilaan kuin Pyötsaareenkin vaikuttaisi olevan nyt totta, ainakin pian. Kansakunta alkaa olla hälytystilassa, emme olekaan yksin edes omassa kotona.

Valtion puolesta varmasti pyritään nyt jonkinlaisiin tolkkutalkoisiin, eihän suomalainen yhteiskunta voi revetä kaaokseen vain sen vuoksi, että maahan tulee lisää väkeä oudoista maista, onhan sitä ennenkin selvitty (ainakin Muumimaailmassa).

Ehkäpä lännen pitäisi sittenkin suvaita kehittyvien maiden diktatureja enemmän, sekä toisenlaisia demokratiakäsitteitä, onhan kehitys kohti länsimaista demokratiaa ja sivistystä ollut hyvin hidasta ja veristä aikoinaan myös lännessä. Jos nyt ajatellaan nykyistä pakolaistulvaa, olisiko sitä syntynyt, jos länsi ei olisi puuttunut tapahtumiin Gaddafin Libyassa, Husseinin Irakissa ja Assadin Syyriassa? Olisiko Isis saanut näin suurta kannatusta ilman lännen näkyvää läsnäoloa alueilla?

Professori, historian tutkija Jukka Korpela Itäsuomen yliopistosta on kirjoittanut mielenkiintoisen lokakuussa ilmestyvän kirjan nimeltä "Länsimaisen yhteiskunnan juurilla: Jumalan laista oikeusvaltion syntyyn". Siinä hän pohtii itäisen ja läntisen sivistyksen erkanemista toisistaan ja näkee sen tapahtuneen noin tuhatluvulla. Moderni länsimainen tiede ei olisi voinut syntyä ilman tuolloin tapahtuneita muutoksia läntisessä kulttuurissa.

Mutta kulttuuri ei ole samaa kuin sivistys. Lainaan tähän lapsuuteni koulun rehtoria:

"Korkeammat arvot voidaan yhdistää semmoiseen käsitteeseen kuin sivistys, joka ei ole samaa kuin kulttuuri. Kulttuuri on jokin rajoitettu yhdenmukaisuus, sivistys on vain yksi: se universaalinen aines mikä kuhunkin kulttuuriin sisältyy. Toisiin kulttuureihin sitä sisältyy enemmän, toisiin vähemmän, länsimaiseen kulttuuriin enemmän kuin mihinkään muuhun. Ja se mikä länsimaisessa kulttuurissa on sivistystä, on ensi sijassa tieteellinen ajattelu. Se säilyy, vaikka ns. länsimainen kulttuuri tuhoutuisikin."
– Touko Voutilainen, 1954.

Sitä, että pakolaisvirta suuntautuu idästä länteen, eikä päinvastoin, voitaneen ehkä pitää länsimaisen sivistyksen ylivoimaisuuden osoituksena. Mutta, onko meillä suomalaisilla riittävästi länsimaista sivistystä?

Mäntlahdessa 7.8.2015 Ilkka Ahmavaara

RANNANTAICAA...

KAakonrantalainen kyläkulttuurilehti XVI VUOSIKERTA

Rannantaikaa väki ry:n jäsenlehti, sekä Sydänkyllän ja Rakilan osakaskuntien tiedotus.

Julkaisija: Rannantaikaa väki ry, **rantai.fi**
Simonmäentie 18, 49840 Mänttälahti

Vastaava ja taittaja: Ilkka Ahmavaara
p. 045 136 5882, erakko@dlc.fi

Toim.siht: Mervi Hyppänen (ent. Värri)
p. 044 506 0370, mervi@saunalahti.fi

Paino: Solver Palvelut, Anjalankoski
Lehti verkossa: **rantai.fi**

Tämä painos 200 kpl

PANKKITILI: FI95 5506 0020 0615 50

Ilmestyy kerran vuodenaajassa
Lehteen tulevat jutut pyydetään toimittamaan lehden toimitukseen Nro1. helmikuun 15pv. Nro 2. toukokuun 15.pv. Nro 3. elokuun 15.pv. 4. marraskuun 15.pv.

LÄHETTÄKÄÄ AINEISTONNE LEHTEEMME HYVISSÄ AJOINI!
Ettei juttunne julkaisu jää seuraavaan numeroon.

ISSN 1795-1054 (Painettu)

ISSN 2324-0792 (Verkkajulkaisu)

Asiaa tai ei - tässä numerossa:

AINEISTO SEURAAVAAN NUMEROON VIIMEISTÄÄN 15.11.2015 !

- s.2. Keskusteluilmasto lämpenee, Ilkka Ahmavaara
- s.3. Rantakylien ympäristökartta valmistunut, IA
- s.4. Tulehtunut tuulivoima, Arto Tauria
- s.5. Lisää Ankeriaita, Tuomo Peltola
- s.5. Klamilan uusi venehalli, Mervi Hyppänen
- s.6. Maaseutukierros, Riitta Kuusinen
- s.7. Retki Mänttälahteen, Zahara ja Sienna Hudeshagen
- s.8. Opettaja, Susanna Korpela
- s.9. Katsojien Kertomaa, SK
- s.11. Marmutin ja Muurmanin Opettaja, arvio, MH
- s.12. Kylä maailmassa syntymäpäivät, Kati Forknall
- s.13. Sukutarinoita, TP
- s.13. 100 vuotta, TP
- s.14. Villalankoihin väriä luonnosta, MH
- s.15. Syksyn runot, Vappu Harjumaaskola, Erkki Kupari
- s.16. Paussi paussille, Kati Forknall

- s.17. Horsmapellosta kukkaniitty, MH
- s.18. Tähtiyhdistys Klamilaan, MH
- s.19. Ravintolapäivää Häppilässä, MH
- s.20. Ilmoitukset, tapahtumat ja harrastukset

RANNANTAICAA LEHDEN TILAAMINEN

Voit tilata lehden (4 nro/v) kahdella tapaa, maksamalla yhdistyksen vuotuisen jäsenmaksun 12 euroa, tai maksamalla lehden tilausmaksun 20 euroa.

Yhdistyksen tilinumero on FI95 5506 0020 0615 50.

Muista maksun yhteydessä mainita postiosoite, johon lehden haluat.

Nettiosoite muuttunut!

Lehden vanhemmat numerot luettavissa netissä:
rantai.fi

HAMINAN ITÄISTEN RANTAKYLIEN YMPÄRISTÖKARTTA VALMISTUNUT

Maanmittauslaitoksen vapautettua karttatietokantansa vapaaseen julkiseen käyttöön (avoin data), tuli mahdolliseksi valmistaa laitoksen karttapohjien avulla viimein erilaisia karttoja tarpeisiin, joihin ei karttoja ole aiemmin ollut saatavilla. Tällainen on tämä Rannantaikaa lehden toimituksen tuottama Haminan itäisten rantakylien ympäristökartta Rakilan, Mänttälahden ja Pyötsäaren alueista.

Kartan takasivulla kerrotaan jokaisen kolmen kylän historia ja etusivulla on karttaan merkittynä niin luonto- kuin historiallisiin kohteita, sekä ne palvelut, joita kylille on syntynyt. Kartassa on käytetty päällekkäin korkokuvakarttaa ja peruskarttaa.

Kartan ensipainos on toki puutteellinen, mutta palautteen pohjalta sitä voidaan muuttaa vastaamaan paremmin tarpeita. Kartassa voidaan

esitellä paikallisia vaikkapa matkailuun liittyviä yrityksiä ja muita palveluita kunhan vaan Rannantaikaa lehden toimitukselle aineistoa toimitetaan.

Katsaukset kylien historiaan kirjoitti Mervi Hyppänen ja Kati Forknall käänsi tekstit myös englannin kielelle.

Kartta painetaan Rannantaikaa väen omalla värilaser tulostimella, joten sitä voidaan painaa aina tarpeen mukaan ja mikä parasta, päivittää heti sisältöä uudeksi vaikka kappale kappaleelta. Koetamme muistaa lisätä jokaiseen painatuskertaan päivämäärän keräilijöitä silmälläpitäen. Hinta on omakustannushinta, eli 2 euroa aluksi.

Muovitaskujen myötä karttaan myös liitetään muovitaskussa mukana kulkeva valokuvalehti luontoyhdistyksen muista kohteista, jolloin hin-

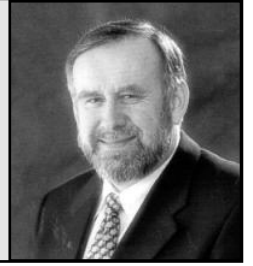
naksi tulee noin 3 euroa. Kartan ensiversiota on ollut kesän loppuun alkaen myynnissä Paussi Kioskilla ja Kylätupa Ronkulissa.

Kartan sivuja voi katsella internetissä suht tarkassa muodossa yhdistyksemme kotisivuilla osoitteessa:
rantai.fi

Ilkka Ahmavaara

ARTO TAURIA:

TULEHTUNUT TUULIVOIMA

Tuulivoimasta ei ole ilmastonmuutoksen pelastajaksi eikä tuulivoima ole päästötöntä puhdasta energiaa. Tuulivoimalaitos sisältää satoja tonneja betonia, terästä, muovia, hiili- ja lasikuitua, harvinaisia maametalleja ja voiteluaineita. Kaikkien valmistus vaatii runsaasti energiaa. Kun ei tuule tarvitaan korvaavaa energiaa. Väite, että jossakin aina tuulee ja tuulierot voitaisiin näin tasata ei pidä tilastojenkaan valossa paikkaansa. Tarvitaan säättövoimaa, joka käytännössä tarkoittaa fossiilisiin polttoaineisiin perustuvia voimaloita. Kokeemukset maista, joissa tuotetaan merkittävästi tuuleen perustuvaa energiaa, osoittavatkin, että CO2 säästöt ovat merkityksellisiä.

Tuulivoima on kallista vaikka tuulivoimateollisuuden edustajat hehkuttavat, että tuulivoima laskee sähkön hintaa. Totta on, että tuulivoimayhtiö voi myydä sähkönsä vaikka ilmaiseksi, saahan se joka tapauksessa syöttötariffin mukaisen takuuhinnan. Tariffi- eli takuu-hinta on tällä hetkellä n.105 euroa megawattitunti pohjoismaisen sähköpörssiin hinnan ollessa noin 30 euron tasolla. Erotuksen maksamme me kaikki kasvaneen ja tulevaisuudessa edelleen kohoavan sähköveron muodossa. Kannattaa seurata sähkölaskujaan.

Tanskassa ja Saksassa, jotka ovat edelläkävijöitä tuulivoimateollisuuden käyttöön otossa ovat sekä CO2-päästöt että sähkön hinta merkittävästi korkeampia kuin Suomessa. Laskelmien mukaan Suomalaiset tulevat maksamaan nykyisellä syöttötariffilla sähköverossa seuraavan 12 vuoden aikana ainakin 3 miljardia tuulivoimatuottajille. Tuulivoimala onkin lupa tehdä rahaa eli rikastua riskittömästi meidän kaikkien kustannuksella, arviolta 70 pros tuotoista menee ulkomaisille sijoittajille.

VALOKUVA: MERVI HYPPÄNEN

Näkymä Maariankadulta syyskuussa 2015.

Haminalaisten tilanne on ambivalentti, onhan Haminan energia rahantekijöiden joukossa. Toisaalta, käytetäänkö kunnalle tuloutettavat voitot tehottoman hallinnon pyörittämiseen ja siirretään välttämätön hallinnon tehostaminen hamaan tulevaisuuteen. Varmaa on kuitenkin, että tuulivoimalabisneksen työllisyysvaikutukset ovat käytännössä merkityksettömät. Laitosvalmistajat ohjaavat voimaloita etänä ja voimalan pystyttäjät sekä huoltomiehen ovat valmistajan omia. Paikkakunnalta tarvitaan yksi traktorimies lumen auraukseen - siinä kaikki.

Tuulivoima-Kansalaisyhdistys on julkaissut äskettäin 80 sivuisen raportin tuulivoimalan aiheuttamasta matalataajuudesta melusta, jota matalimmillaan ei ihminen edes kuule, mutta tuntee kehossaan. Vaikutukset pitempiaikaisessa altistumisessa vaihtelevat raportin mukaan epämääräisistä tuntemuksista univaikeuksiin ja jopa sydänongelmiin. Tuulivoimalamelu on verraten uusi ilmiö ja melun vaikutuksista ihmiseen kiistellään mm. tutkimuksen vähäisyyden vuoksi.

TVKY:n raportti on asiantuntevasti tehty ja päättyy tutkimuksiin tukeutuen mm. siihen, että tuulivoimalakoon kasvaessa vaikutukset ihmisen terveyshaittoihin kasvavat. Matalataajuinen melu - oikeammin värähtely leviää lähes vaimentumattomana jopa useita kilometrejä. Raportin mukaan pitkäaikaisen altistumisen seurauksena meluun voi myös herkistyä. Erityisen vahingollista melu on lapsille ja odottaville äideille.

Jos asuisin alle kahden kilometrin etäisyydellä nykyisin tavanomaisen useamman megawatin tehoisesta laitoksesta harkitsisin muuttoa pois alueelta. Jos olisin nuori, perheellinen ja jos vielä vaimo olisi raskaana en edes harkitsisi vaan muuttaisin varmuuden vuoksi useamman kilometrin etäisyydelle oman ja perheen turvallisuuden varmistamiseksi.

Katsokaapa arvokkaalta raatihuoneelta läpi linnoituksen alueen Maariankadun suuntaan. Kadun päästä näkyy jättiläismäinen rakenteilla oleva tuulivoimalaitos. Näky on sopimattomuudessaan ympäristöönsä suorastaan irvokas eikä pyöriviä siipiä ole tätä kirjoitettaessa vielä edes asennettu. Olen muualta muuttaneena pitänyt Haminaa kulttuurikaupunkina, mottonakin kun on Hurmaava Hamina. Käsitkseni romuttui keralla. Kyseessä on kulttuuriskandaali. Eikö kukaan päättäjät ole suunnitteluvaiheessa ajatellut satama-alueen kaupungin puoleiseen päähän rakennettavien tuulivoimalaitosten täydellistä sopimattomuutta nykyiseen kaupunkikuvaan? Ei se, että voimalat pyritään sijoittamaan mm. teollisuusalueille oikeuta tuhoamaan korvaamattomia kulttuuriarvoja. Hävetkää.

Arto Tauria

TUOMO PELTOLA:

LISÄÄ ANKERIAITA

Etelä-Suomen merikalastajainliiton toiminnanjohtaja Teemu Tastin tuomina saapuivat Sydänkyllän kalastuskunnan tilaamat 2000, n. 1,6 euron hintaista ankeriaan poikasta. Istutukset hoiti Jallo Malmi Sydänkyllän ankeriaanhoitosuunnitelman mukaisesti.

Kymenlaaksoon istutettiin 34 000 ankeriasta. Valtion varoin istutettuja ankeriasta ei tänä vuonna istutettu mereen. Kymijoen suistoon istutetut ankeriaat olivat velvoiteistutuksia ja loput vesialueen omistajien tilaamia. Virolahdelle istutettiin 2000 ankeriasta. Nykyinen ankeriaskanta on istutusten varassa, joten pienentyneet istutukset alkavat näkyä 4-5 vuoden kuluttua.

Heinäkuu oli tuulinen ja kylmä, jolloin ankeriasta tuli saaliiksi melko niukasti. Elokuussa oli lämmintä ja työntä, jolloin saalista tuli kaikille kalastajille hyvin. Heinäkuussa pieniä ja elokuussa isoja kaloja.

Tuomo Peltola

VALOKUVA: ILKKA AHMVAARA

MERVI HYPPÄNEN:

KLAMILAN SATAMAN UUSI
VENEHALLI

Jukka Laitila on rakentanut Klamilan satamaan vievän tien varteen toisen 460 neliöisen hallin veneiden säilytystä varten. Halli on pienempi kuin vieressä oleva aikaisemmin rakennettu halli ja se on tarkoitettu Buster-Faster kokoluokkaa oleville veneille. Uuden hallin etuna on, että veneelle on aina sama paikka omalla ovella. Veneen voi tuoda ja ottaa käyttöön koska vain, sillä hallissa on turvajärjestelmä, johon veneen omistaja saa koodin ja avaimen.

Jos veneen käyttö on vähäistä ei omaa laituripaikkaa tarvita, sillä veneen voi säilyttää trailerin päällä hallissa. Sen voi laskea ja nostaa satamassa olevalta luiskalta. Hallista on satamaan matkaa noin 200 metriä. Tyhjä traileri pysyy tallessa omalla paikalla, lukkojen takana hallissa.

Hallissa olevan veneen ja koneen voi tarvittaessa huollattaa Seboat Servicellä puh. 040 772 9895, e-mail: www.seboatservice.fi.

Mervi Hyppänen

VALOKUVAT: ILKKA AHMVAARA

Venepaikkoja vuokraa Jukka Laitila, puh. 0400 978 885
Veneen voi tuoda ja hakea omalta paikaltaan milloin vain: hallissa on turvajärjestelmä, johon veneen omistaja saa koodin ja avaimen

RIITTA KUUSINEN:

MAASEUTUKIERROS

MAASEUTURETKI MÄNTLAHDELLE
TI 2.6. KLO 17.30-20.20

Maaseuturetken määränpää oli salaisuus lähtöhetken asti, mutta eräs osallistuja sanoi virnistäen arvanneensa sen eikä mikään huono kohde olekaan! Me, 25 inokasta osallistujaa istuimme bussissa Johanneksen kirkon edessä täsmällisesti klo 17.30 ja lähdimme matkaan. Ajoimme Vilniemen kylän kautta ja matkalla kuulumme Vilniemestä, Joulusatutapahtumasta, talokootyön merkityksestä yleensä tällä alueella.

Suurella Rantatiellä, jota myös Suureksi Postitieksi tai Aloseksi Viipurintieksi kutsuttiin, saimme tietoa Brakilan kartanosta, Rakilan kylän syntyhistoriasta, KRH-muistomerkestä, Pistoolikivistä: Ei meitä kukaan roisto ryöstänyt, vaikka retken nuorimmat osallistujat niin arvelivatkin:)

Mäntlahden suuria poikia ovat kuvanveistäjä Sulo Mäkelä ja huippuhihtäjä Tauno Pulkkinen. Heistä saimme tietoa matkan aikana. Sulo Mäkelän kodin vierellä pysähdyimme Paussi-kioskille Kymen Kullan taidegalleriaan. Ateljeen pitäjä Herman Poehlman on antanut gallerialleen Kymen Kulta-nimen, koska "on olemassa Lapin Kulta, miksei siis voi olla myös Kymen Kulta" kysyi hän iloisesti.

Taidegallerian pihalla meidät otettiin vastaan kyläteatteri Marmutin vaikuttavalla Naamiotanssilla. Pidimme esityksestä tosi paljon, kiitokset esittäjille vielä kerran! Heinäkuussa on luvassa lisää... Sen jälkeen Herman esitteli meille taideteoksiaan, joille saimme antaa omat nimet. Erityisesti mieleen jäivät "koala", "nouseva aurinko", "muna" ja "ukkometso". Hengen ravinnon lisäksi saimme ravintoa vatsoihimme Paussi-kioskin mahtavasta leivonnaisvalikoimasta. Oli oikein mukava virkistyshetki kioskillä.

Seuraavaksi suuntasimme Seurantalo Toivolaan. Siellä herrat Sahala ja Tauria selvittivät seikkaperäisesti Toivolon tarinan, saimme tutustua erittäin moderniin nyl-

kytupaan, Voimistelu- ja Urheiluseura Mäntlahden Rannanpojat ry:n ja metsästysseura Mäntlahden Erämiehet ry:n aktiiviseen toimintaan. Suuren vaikutuksen tekivät näytteillä olevat hiihtäjä Tauno Pulkkisen Juha Miedolta saamat harjoitussukset v. 1980 Lake Placidin olympialaisissa.

Aika kului nopeasti ja rattoisasti. Pian oli aika lähteä paluumatkalle. Ajoimme taas Museotietä, Suurta Rantatietä, pitkin kuten kuninkaat, kauppiaat, sotilaat, papit, viestinviejät, tsaarit tai keisarinna Katariina Suuri vuosisatoja aiemmin. Matkalaisia tiellä on riittänyt.

Poikkesimme vielä Tervasaaren satamassa ja teimme pienen kaupunkikierroksen Haminan ympyröillä.

Kiitos kaikille osallistujille aktiivisuudesta ja kesätuulesta!

Riitta Kuusinen

VALOKUVAT TÄLLÄ SIVULLA: KATI FORKNALL

Herman Poelman (vasemmalla) esittelee viraille töitään.

Entisen Raussin kaupan pihapiiri on nyt taidenäyttely.

Mäntlahden erämiesten puheenjohtaja otti vieraat vastaan Toivolan laajennetulla parkkipaikalla, ja esitteli projektia.

Utfärd till Mäntlahti?

I början av juni åkte vi en vacker dag till Mäntlahti. Först fick vi se bytteater Marmuts dans med maskerna på och sen fick vi beundra konstverk av Herman Poelman. Efter glassen fortsatte vi utfärden till Monitoimitila-byggnaden. På gården mötte vi en söt hund som hette Hertta. Lyckligtvis fanns det inga rövare bakom Pistoolikivsten så vi kom tryggt tillbaka till stadens centrum. Tack för fint program!

Zahara & SIENNA

RETKI MÄNTLAHTIEN

Kauniina kesäkuun alkupäivänä teimme retken Mäntlahdelle. Ensin saimme nähdä kyläteatteri Marmutin naamioitanssin ja sitten saimme ihailia Herman Poelmanin taideteoksia. Jäätelön syönnin jälkeen jatkoimme matkaa Toivolan monitoimitilaan. Pihalla tapasimme suloisen Hertta-koiran. (kuvat ohessa). Onneksi Pistoolikivien takana ei ollut roistoja, joten tulimme turvallisesti takaisin Haminan keskustaan. Kiitoksia hienosta ohjelmasta!

Zahara ja Sienna Hundeshagen

Zahara ja Sienna Hundeshagen Turusta olivat retkellä mukana ja pitivät matkasta kovasti. Kuten huomaatte, naamio-tanssi, Pistoolikivet ja Toivolan pihalla Hertta-koira tekivät lapsiin vaikutuksen!

SUSANNA KORPELA:

OPETTAJA

Jälleen on saatu yksi kesäteatterikausi Mäntylahden Toivolassa päätökseen. Tämänvuotinen näytelmä tehtiin Saimi Mäkelän (os. Samola) elämäntyön kunniaksi, sillä hänen syntymästään tulee tänä vuonna kulu-neeksi 120 vuotta. Opettaja muodostui ennen kaikkea viihdyttäväksi esitykseksi, joka nauratti sekä yleisöä että meitä tekemisessä mukana olleita – harjoituksissa on hauskaa ollut ja välillä naurettu ihan vedet silmissä.

Näytelmä alkaa kohtauksesta, jossa koulupoika Eetu koulusta tullessaan saa mumminsa muistelevaan omia kouluaikojaan. Saimin tarina alkaa vuodesta 1917, jolloin hän 22-vuotiaana hakee opettajan virkaa silloisesta Mäntylahden koulusta. Tultuaan valituksi ja asetuttuaan koululle asumaan myös hänen sisarensa Alli muuttaa hänen luokseen ja vähitellen kyläläiset tulevat tutuiksi heille. Opettaja rakastuu Mäkelän Suloon, ja he menevät salaa Helsingissä naimisiin. Kylällä vietetään vilkasta elämää niin marttojen kuin kylän ukkojen rantakäräjienkin parissa, ja välillä urheillaankin Maaottelumarssin merkeissä. Lopuksi on aika juhlia Saimin eläkkeellelähtöä, jonka jälkeen palataan takaisin nykyhetkeen, jossa mummi kertoo Mäntylahden

koulun lakkautetun vuonna 1969. 2000-luvun alussa koulun tarina päättyi ukkosmyrskyyn, joka tuhosi koulun lisäsiiven ja aiheutti vahinkoja myös vanhalle puolelle. Tämän johdosta koulu purettiin kokonaan pois.

Näytelmää tehdessä suoranaiseksi kompastuskiveksi muodostui yllättäen Suvivirsi, jota harjoiteltiin toden teolla vielä tuntia ennen ensi-iltaa. Alkuun ohjaaja kommentoi laulua mm. sanomalla, että häntä alkaa itkettää. Onneksi loppua kohden niistä muodostui jo melkein ilon kyyneleitä, kun vihdoinkin onnistuimme aloittamaan samasta kohdasta yhteen ääneen.

Läpi harjoitusten ohjaaja jaksoi aina muistuttaa meitä siitä, että mitä ikinä teemmekin, on sen oltava kuumaa tai jääkylmää – ei koskaan kädenlämpöistä.

Tätä kirjoitettaessa on viimeinen koitos Kuorsalossa vielä edessä, mutta yleisömenestys ainakin Toivolassa oli kiitettävää. Kiitos katsojille – teistä me lavalla olemme saamme energiaa. Palataan taas ensi vuonna!

Susanna Korpela

VALOKUVA: ANNI ARENIUS

Kuppari Kristiina (Tarja Porkka) työssään Opettajan appivanhempien Willen (Tapani Korpela) ja Karoliinan (Marja Taari) saunalla.

KATSOJIEN KERTOMAA:

Mäntlahden kyläteatterissa sitä osataan (jälleen kerran) tehdä mielenkiintoinen ja mukaansatempaava näytelmä! Opettajan myötä vähän nuorempaakin ikäpolvea edustava, ja Saimi Mäkelää koskaan tavannut henkilö, sai elävän kuvan hänestä ja elämästä Mäntlahdessa sodan varjostamina vuosina.

Roolihahmot olivat uskottavia ja näyttelijäsuoritukset hyviä. Mukava oli nähdä, että myös uusia kasvoja oli saatu näytelmään mukaan. Äänimaailmaan oli panostettu ja se toi uusia ulottuvuuksia näytelmän tunnelmaan.

Muurmannin Ristolla on kadehdittava hieno taito kirjoittaa upeita katkelmia kylän historiasta. Nämä joka kesäiset näytelmät ovat parasta antia niistä tapahtumista, joissa Mäntlahdessa olen käynyt. Toivottavasti ensi vuonna saamme taas kuulla ja nähdä palan kylän historiasta ja siellä eläneistä persoonista.

Tiina Porkka

Erittäin menevä. Niin hyvä että tuntui että loppui ennen kuin alkoikaan. Paras kohtaus oli lopun "Rentun Ruusu". Tarpeeksi huumoria mukana, ettei kerennyt pitkästyä.

Nimim. "Ensikertalaisen silmin"

Esitys oli dokumentinomainen kertomus opettajan elämästä. Rauhallisuus esityksessä oli plussaa. Historia oli hyvin läsnä. Vuosiluku seinällä piti yleisön hyvin ajan tasalla.

Opettaja antoi karismallaan rungon ja ryhdin koko esitykselle. Ilmeillään ja eleillään roolihahmo kertoi yleisölle tunteista ja mielipiteistä joita ei sopinut ennenvanhaan ääneen sanoa. Valoisa ja positiivinen elämänasenne välittyi katsomoon. Toivottavasti oikea opettaja oli tuollainen ihminen.

Paras kohtaus joka jäi hienona mieleeni oli se kun opettaja ja miehensä istuivat askareissaan rupertellen toisilleen. Kohtaus oli rento ja näyttelijät olivat hyvin rooleissaan sisällä. Hieno oivallus oli laittaa heidät istumaan peräkkäin.

Äänimaailma taustalla oli ainakin näin takapenkissä istuen vähän liian hiljainen. Veikkaanpa että kaikki vanhemmat ihmiset eivät kuulleet sitä.

Näyttelijöistä välittyi hyvä yhteishenki.

Tulevaa ajatellen toivoisin mukaan lisää nuoria hyvän harrastuksen pariin. Eetu Eetuna oli mukavaa katseltavaa ja Susanna piikana toi ilonpilkkeitä valoisalla ja energisellä olemuksellaan. Risto ja Ilkka olivat vakuuttavia rooleissaan.

Nimim. "Takapenkissä"

OPETTAJA

Saimi Mäkelä (1895–1965) toimi 39 vuotta Mäntlahden koulun opettajana ja oli samalla seutukunnan aktiivinen kulttuurivaikuttaja.

VALOKUVA: ANNI ARENIUS

Kylän ukkoja (Arto Tulkki, Pentti Järviö ja Timo Porkka)

VALOKUVA: ANNI ARENIUS

Opettaja (Marjatta Korpela) ja kauppias Arkki (Jarkko Korpela), joka ei kiireiltään ehtinyt lähteä Maaottelumarssille mukaan, mutta kävi katsomassa lähtövalmisteluja.

VALOKUVA: ANNI ARENIUS

Opettajan eläkkeellelähtöjuhlassa nähtiin myös hänen entinen hieman alkoholisoitunut oppilaansa (Ilkka Muurman).

VALOKUVA: ANNI ARENIUS

Rannanpoikien puheenjohtaja (Timo Porkka) onnittelukäynnillä Marttojen vuosijuhlassa.

ARVIO, MERVI HYPPÄNEN:

MARMUTIN JA MUURMANNIN OPETTAJA

Mäntlahden Toivolassa nähtiin jälleen heinäkuun viimeisenä viikonloppuna hyvää kesäteatteria. Kyläteatteri Marmut esitti Risto Muurmanin kirjoittaman ja Henri Saarion ohjaaman näytelmän Opettaja. Näytelmässä esitettiin katkelmia Mäntlahden kansakoulun pitkäaikaisen opettajan Saimi Mäkelän (os. Samolan) elämästä hänen toimiessaan koulun opettajana. Esitys kulki läpi 1900-luvun ensimmäisen puoliskon ja katsojat saivat välähdyksiä siitä, miten silloin elettiin sekä tutustuvat Mäntlahdessa asuneisiin.

Näytelmä alkoi nykyajasta ja siirtyi sitten vuoteen 1917, jolloin nuori Saimi Samola haki opettajan paikkaa Mäntlahdesta ja jatkui tilannekuvauksilla opettajan elämästä päättyen jälleen nykyaikaan. Näin katsojat johdateltiin miettimään muutoksia, joita kehitys on tuonut tullessaan. Tiedonkulun muuttuminen tuli hyvin esille näytelmässä ja pisti katsojan pohtimaan älykännyköiden ja tietokoneiden merkitystä nykyaikana.

Radio oli tärkeä keksintö aikana, jolloin puhelin oli harvinaisuus ja TV:tä ei osattu edes kuvitella. Näytelmässä kuvattiin kuinka Saimi Mäkelä aikoinaan kuuli miehensä Sulo Mäkelän voittaneen ensimmäisen palkinnon vuoden 1924 dukaattikilpailussa. Opettaja iloitsi yksin palkinnosta, sillä ei ollut kännykkää tai tablettia, jolla hän olisi saanut yhteyden mieheensä. Sulo Mäkelä oli avioliiton aikana paljon poissa mm. opintojensa takia ja Saimi Mäkelä joutui yksin selviämään arjesta. Yhteyttä toisiinsa he pitivät kirjeitse ja riippui kirjoittajista, miten kuulumisia jaettiin.

Näytelmästä kävi ilmi, miten tärkeä kirje oli saajalleen ja näytti sillä olevan merkitystä muillekin kyläläisille. Puhelin kylässä oli harvinaisuus. Soittamassa käytiin siinä talossa, jossa oli puhelin ja vain tärkeitä asioita soitettiin puhelimella.

Marmutin näyttelijöiden taidot ovat vuosien kuluessa kehittyneet ja ilahduttavasti mukana oli jälleen uusia kasvoja. Ensimmäistä kertaa mukana olleen Mari Suortin suoritus oli raikas ja luonteva. Jarkko Korpela hämmästytti muuntautumiskyvyllään vaikka hän jo viime kesänä osoitti kykynsä heittäytyä rooliin.

Mäntlahden kyläteatteri Marmut on siitä erityislaatuinen, että sen näytelmät ovat itse kirjoitettuja ja kertovat kylillä asuneista henkilöistä ja kuvaavat mennyttä aikaa sekä sitä, miten historialliset tapahtumat vaikuttavat myös pienen kylän elämään. Menneen tunteminen auttaa ymmärtämään, mistä mäntlahtelaisuus kumpuaa.

Opettaja näytelmään oli luontevasti

koottu tapahtumia vuosikymmenten kulusta ja loppukohtaus pelasti näytelmän kytkemällä sen arkipäivään. Ilkka Muurman entisen oppilaan roolissaan oli vaikuttava ja näytelmästä jäi katsojalle kevyt mieli, juuri se, mitä kesäteatterilta odottikin.

Kyläteatteri Marmut houkuttelee kulttuurin pariin henkilöitä, joita ei yleensä teatterissa näy. Tästä erityiskiitos Timo Porkalle, jonka hienoa esitystä ystävät olivat tulleet varta vasten katsomaan. Yleisön joukosta kuului kommentteja, että ”en ole ennen teatterissa käynyt, mutta täytyi tulla katsomaan Timon esitystä”.

Ensi kesäksi odotellaan taas uutta näytelmää. Toivottavasti kirjoittajalla ja esiintyjillä riittää innostusta, sillä teatteri vaatii sitoutumista. Harjoituksia on lähes joka viikko koko kevään ja kesän esitykseen asti. Mutta uskon, että Kuorsalon esityksen jälkeen on hyvä jatkaa. Kuorsalon Seuratalo oli kuulemma niin täynnä yleisöä, että kaikki lisätuolitkin olivat käytössä.

Mervi Hyppänen

DUKAATTIPALKINTO

Suomen vanhin taidepalkinto, vuonna 1858 perustettu Dukaattipalkinto (dukaattikilpailu), on Suomen Taideyhdistyksen vuosittain myöntämä palkinto. Se myönnetään erityisestä ansiosta nuorelle, enintään 35-vuotiaalle kuvataiteilijalle. Dukaattipalkinnon historia on pitkälle suomalaisen kuvataiteen historiaa: ensimmäisiä dukaattipalkinnonsaajia olivat mm. Victoria Åberg (1861), Fredrik Ahlstedt (1869) ja Albert Edelfelt (1872). Fanny Churberg ja Helene Schjerfbeck saivat molemmat palkinnon vuonna 1879.

VALOKUVA: ANNI ARENIUS

Opettaja (Marjatta Korpela) ja miehensä Sulo (Jarkko Korpela) työskentelemässä kotonaan.

KATI FORKNALL:

KYLÄ MAAILMASSA SYNTYMÄPÄIVÄT

Kylällä oli ollut kuhinaa jo jonkin aikaa. Kuka kuorii potut, ajaa nurtsit, hankkii kukat, koristelee teltan ja lavan, hoitaa elektronisen puolen, desibelimittarit, kakut ja kahvit, kasvisruoat, laktoositomat ja gluteenittomat sellaiset, kuka myy lippuja jne.

Yllättävän paljon talkootyötä tarvitaan moisen festarin järjestämiseen, puhumattakaan esiintyjien haalimisesta ja yleisön paikalle saamisesta. Olinkin iloisesti yllätynyt miten hienosti kaikki meni! Musiikkia kuultiin laidasta laitaan, populaarista rokkiin, laululla ja ilman. Kitarat soi ja bongorum-pupaukkui! Lapset, koirat ja kaikenikäiset ja näköiset ihmiset kuuntelivat sulassa sovussa, desibelitkin ylittyivät ainoastaan yleisön vislatessa! Itikatkin keskittyivät kuuntelemiseen ihmisten kiusaamisen sijasta..

Rantaituvan miljöö oli siisti ja koitoisa, räsymatolla kalliolla siideri maistui, iltavalaistus oli kaunis, tarjoilut osuivat nappiin. Oli kiva nähdä, että talkootöillä yhdessä

Yleisöteltan pystyttäminen on joka vuosi aina yhtä konstikasta, mutta konstithan ei meiltä lopu!

Aamupäivällä oli peruna poikineen kuorittavana.

VALOKUVAT: ILKKA AHMAVAARA

Eriväriset läpinäkyvät liput liehuivat saloissa, niiden kangas tilattiin Saksasta varta vasten juhlia varten. Syntymäpäiviä tuli juhlimaan noin 70 ihmistä.

Väkeä oli pihakallioita myöten, mutta illalla kaikki pakkautuivat telttaan kun satoi.

saadaan vielä aikaiseksi yhtä sun toista, ettei sitä ole vielä kylällä täysin kuopattu. Kaksi kokkia keittiössä on kuulemma liikaa, mutta kesäisen taivaan alle kaikki mahtuivat sulassa sovussa! Puukot pysyivät tupessa ja nyrkit taskussa, siinä mielessä ilta ei ollut "tyypillinen" suomalainen kesäilta, vaikka paikalle saikin tuoda omat juotavat.

Toivottavasti tämä piskuinen suvinen festari jaksaa nostaa päätään vielä tulevinakin vuosia, vaikka aika monta on jo kuulemma pidetty. Ihminen kun reagoi musiikkiin jo äitinsä kohdussa, se on universaali kieli. Kaikkien ei tarvitse tykätä kaikesta, mutta jokainen tyk-

kää jostakin! Jos sana on vapaa, niin sävelet vielä enemmän sellaisia.

*Syksyä odotellessa
Kati Forknall*

Lohifileet syntyvät Seppo Ojalan käsissä lohisoppaa varten.

TUOMO PELTOLA:

SUKUTARINOITA

VALOKUVA: TUOMO PELTOLAN ARKISTO

Kalle Malmi 1834-1908 omisti 1/28 osan Malmin talosta Haikian mäellä. Tien toisella puolella piti taloa Kallen veli Antti Malmi 1/28 osuudella. Molemmat talot ovat vielä pystyssä ja asuttuna.

Tilalla oli karjaa ja heinänteon aika. Oli kaunis poutapäivä ja isä Kalle komensi poikiaan Tanelia s. 1862, Ristoa (Kristian) s. 1864 ja Antonia s. 1866 töihin heinäpellolle. Pojat vain soittivat viuluja eikä isän sana tehonnut, ei vielä toinenkaan käsky. Kolmannella kerralla Kalle ilmoitti, että yhdellekään teistä hän ei anna mitään, vaan kaiken perinnön saa nuorempi sisar Ida s. 1870.

Kalle piti sanansa. Minun isoisän isä Taneli pääsi kotivävyksi Kyötikin taloon Sydänkylään. Risto pääsi vaimon kotitalalle Pyötsaareen ja Haminan varuskuntaan puutöihin. Riston tytär Hilja Lautamies s. 1889 avioitui Virojoelle. Hiljan tytär Laina s. 1913 avioitui Viljo Merjasen entisen Piispan kanssa. Heillä poika Unto, jolla pojat Jukka ja Mikko Merjanen.

Kalle Malmi oli aikoinaan sitä mieltä, että kukaan ei elä viulunsoitolla. Kallen jälkeen, v. 1908 tila periytyi Ida Malmille. Naapurissa asui laivuri Jeremias Malmi, Idan serku. Suomessa rahan arvo putosi

Kristian (Risto) 1864-1932 ja vaimo Ida os. Holmberg 1871-1955.

nopeasti, jolloin Jeremias ymmärsi tilaisuuden tulleen, houkutteli Idaserkun myymään koko omaisuuden, luvaten maksaa hyvin. Ida, yksinäinen vanhapiika ei tiennyt rahan romahtamisesta mitään vaan pian Ida oli menettänyt kaiken. Loppuelämän Ida eli veljien ja veljien lasten sekä serkkujen talouksissa lapsia hoitaen ja taloustöitä tehden.

Viulunsoittajaveljekset pahoittivat mielensä Jeremiaan tekemisistä eikä sukuhaarat olleet suuremmin tekemisissä ennen 1990-lukua.

Kolmas veljes Anton löysi vaimon Mäkvierusta Kyötikiltä Metsoilan talosta ja rakensi oman talon Mäkvieruntien viereen Kyötikin maille.

Tuomo Peltola

VALOKUVAT: TUOMO PELTOLAN ARKISTO

100 VUOTTA

Anton Tolsan ja Lyydia Jouhikaisen nuorin lapsi Kaisa Anttila s. 22.8.1915 vietti 100-vuotisjuhliansa Inkeröisissä. Hän muutti - 30-luvulla työn perässä Inkeröisiin ja -40-luvun alussa avioitui maanviljelijä Lauri Anttilan kanssa. Liitos-ta syntyi lapset Keijo ja Tuula.

Nykyisin Kaisa asuu Koskikoti nimisessä hoivakodissa. Muisti pelaa ja vanhat Sydänkylän aikaiset asiat palaavat mieleen.

Tuomo Peltola

MERVI HYPPÄNEN:

VILLALANKOIHIN VÄRIÄ LUONNOSTA

VÄRJÄYSTÄ SIRKJÄRVEN RANNALLA

Viileä ja sateinen alkukesä oli sopiva luonnon aineksilla värjääjille, sillä ei ollut metsäpalvaroituksia. Tulet patojen alle voi sytyttää milloin mieli teki.

Heinäkuun puolessa välissä värjäsin lankoja mökillä Sirkjärven rannalla serkkujeni Kirsin ja Helin kanssa. Minulla oli toissa vuonna kerättyjä ja kuivattuja verihelttaseitikkejä kilon verran. Lisäksi keräsin sananjalkoja, joista saataisiin vihreää väriä. Sananjaloista keitin väriliemen edellisenä päivänä ja samalla laitoin 400 grammaa seitikkejä likoamaan. Seitikeillä aioimme värjätä 400 gr villalankoja.

Suunniteltu värjäyspäivä valkeni vähän sateisena, mutta päätimme, että se ei meitä haittaa. Laitoimme kostutetut villalangat sienien sekaan pataan, sillä väriliemi oli lupaavan punaista ja aloimme kuumentaa lientä. Kun liemi oli reilusti käden lämpöistä, lisäsimme pataan alunaa 15 gramma/100 gramma villalankaa, yhteensä 60 grammaa ja jatkoimme kuumentamista tunnin verran. Lämpömittari oli epäkunnossa, joten veden lämpötilaa jouduimme arvioimaan. Lopputulos oli, että langoista tuli voimakkaan oranssisia. Olimme tyytyväisiä lankojen väriin ja tuumimme, ettei entisaikojen värjäreilläkään tainnut olla lämpömittareita.

Seuraavaksi siivilöimme edellisenä päivänä keitetyn sananjalkaliemen ja kuumensimme se. Kun liemi oli arviomme mukaan riittävästi kuumentunut, laitoinme kostutetut langat liemeen ja lisäsimme alunaa samassa suhteessa kuin sienillä värjätessämme. Parinkymmenen minuutin päästä lisäsimme liemeen vielä 8 gr kuparivihtrilliä/100 gr lankaa, jolloin lakojen vihreä väri voimistui hieman. Kuumensimme lankoja lähes kiehumispisteessä noin tunnin verran, jonka jälkeen langat jäädytettiin ja huuhdottiin pesun jälkeen järvesä.

Lankojen värjäytyessä sananjalkaliemessä siivilöimme ja jäädytimme seitikkiveden. Kun sananjalkavärjäys oli valmis, laitettiin pataan siivilöity seitikkiliemi ja kostutetut villalangat. Liemen vähän lämmentyä lisättiin pataan vielä alunaa 10 gr/100 gr villalankoja. Alunaa lisättiin nyt vähemmän, koska kyseessä oli jälkivärjäys ja liemeen oli jo kertaalleen laitettu alunaa. Langat saivat rauhassa kuumentua liemessä, pidettiin vain huolta, että padan alla oli tuli. Taisivat langat välillä kiehahtaa, mutta se ei lopputulosta haitannut. Upeita oranssisia lankoja saatiin taas.

Liemi nostettiin jäähtymään ja sen jäähtyttyä laitoinme vielä pari sataa grammaa kostutettuja lankaa värjäytymään. Alunaa lisättiin yhteensä 20 grammaa. Langat saivat rauhassa kuumentua, sillä oli aika sauna ja uida. Uimaan mennessä lisättiin padan alle puuta tarpeen mukaan. Langat jäähtyivät liemessä ja ne

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Värjäystä Rantaituvan patapuistossa.

huuhdottiin järvesä vasta yhdentoista aikaan illalla. Langat jäivät kovin vaaleiksi, joten päätin värjätä ne myöhemmin uudelleen.

...JA MEREN RANNALLA MÄNTLAHDESSA

Olin viime syksynä kerännyt kellastuneita kielon lehtiä värjäystä varten, mutta syksyllä en ehtinyt värjäämään. Kielonlehdet olivat ulkovarastossa pärekorissa talven ja kesän ylin. Heinäkuun lopulla sovimme Muukkosen Marjatan kanssa, että kokeilemme värjäystä Rantaituvalla, kun sadevesitynnyreissä oli riittävästi vettä eikä metsäpalon vaaraakaan ollut.

Keitin kuivaneista kielonlehdistä liemen edellisenä iltana. Minulla oli vielä kuivattuja verihelttaseitikkejä jäljellä, joten laitoin nekin likoamaan. Seuraavana aamuna aloitimme Marin kanssa värjäyksen. Ensin laitoinme liotetut sienet kuumenemaan ja langat niiden sekaan. Alunaa käytimme samassa suhteessa kuin mökillä. Laitoin liemeen myös toisen, mökillä liian vaaleaksi jääneistä lankavyyhdeistä. Yllätyin iloisesti, sillä

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Iloiset värjääjät Mervi ja Mari, sekä uuden värin saaneet langat.

kertaalleen värjätty lanka muuttui, ei oranssiksi vaan punertavaksi. Olin lukuisia kertoja, eri konsteja käyttäen yrittänyt saada punertavaa sävyä verihelttaseitikeistä siinä onnistumatta. Nyt se onnistui! Oliko syynä se, että lanka oli purettu alunalla jo muutama viikko aikaisemmin. Testaan asiaa syksymmällä, jos löydän verihelttaseitikkejä.

Kun lankoja oli kuumennettu tunnin verran, nostimme seitikkiliemen jäähtymään ja laitoimme siivilöidyn kielonlehtiliemen kuumenemaan. Lisäsimme kostutetut langat liemeen. Laitoin mukaan toisen mökillä liian vaaleaksi jääneen langan ja se muuttui lämpimän aprikoosin väriseksi. Muihin lankoihin tuli hieman rusehtava sävy. Kun lisäsimme liemeen ohjeen mukaan tinasuolaa 2 gr/100 gr lankaa, rusehtava sävy langoissa syveni, mutta aprikoosin värisen langan sävy ei muuttunut. Kun lankoja oli kuumennettu tunti, ne jäädytettiin ja pestiin heti. Sen jälkeen kävin Pyötsäaren mattolaiturilla huuhtomassa kaikki langat, sillä tuntuu siltä, että merivesi kirkastaa lankojen sävyä. Lopputulosta tarkastellessamme totesimme, että kielonlehdistä tulee hyvä väri vaikka ne onkin kerätty jo edellisenä syksynä. Tinasuolaa emme enää käytä vaan pelkästään alunaa, sillä alunalla purettun langan sävy oli paljon kauniimpi.

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Seuraavalla viikolla värjäsimme vielä lepän kävyillä ja kanervilla. Lepän käpyjä liotin päivän ja lientä keitin kolme tuntia. Liemi oli kuin sulaa maitosuklaata ja ruskea sävy siitä lankoihin irtosi alunapuretksella. Kanervat keitettiin rautapadassa ja siivilöitiin. Valmiiseen liemeen lisättiin alunaa ja kuparivihtrillää ja saatiin kellanvihreää lankaa.

Mari neuloo sukkia ja osa hänen värjäämistään langoistaan oli Novitan Seitsemää veljestä. Väri tarttui hyvin lankoihin ehkä liiankin hyvin. Lankoja vertailtaessa arvioimme, että villalankoihin tulee kasveilla ja sienillä värjätessä kauniimpi sävy, mutta langat joissa on keinokuitua mukana kestävät kulutusta paremmin.

Mervi Hyppänen

SANAN TAIKAA:

SYKSYN RÜNOSAALIS

VALOKUVA: VAPPU HARJUMAASKOLA

**Toukokuussa
vaihdoin keskustelun aiheet
yleisestä yksityiseen
Aloimme kertoa tunteistamme
ja siitä mitä meille oli
tapahtunut
Puhuimme rakkaudesta
surusta ja kaipuusta
matkoista, epävarmuudesta
työstä
Hyvin yksityisistä asioista
ja
ymmärsimme heti toisiamme
Minusta olimme puhuneet niistä ennenkin
mutta aika muuttui
Tuntui turvallisemmalta puhua
nyt tästä**

Erkki Kupari

Ystävä

**Ystävän kanssa kun matkaa teen,
ilo ja surukin vaihtelee.
Yhdessä hyvä kuitenkin on
kulkea tietä, joka voi olla arvaamaton.**

**Kaukana joskus kuljetaan,
toisiamme emme aina tapaa saa.
Mukana varmuus kuitenkin on.**

**Ystävää vaikka en näkisikään,
luokseni voi hän kiirehtää.
Ajatuksen siivet sinulla kun on,
niillä on kulkukin vaivaton.**

**Kiireenkin keskellä ajatus pien
tavoittaa voi sinun ystäväns tien.**

**Sitten taas kun tavataan,
yhdessä me riemuitaan.
matkalla tällä nyt olla saamme,
nauttia olostä jota jaamme
muistoksi toinen toisillemme.**

**Hyvä on olla tässä
käsi kädessä pyytämässä,
ystävästä kiittämässä.**

Vappu Harjumaaskola

KATI FORKNALL:

PAUSSI PAUSSILLE

PAUSSI KIOSKI SULKI OVENSA

Niin se kesä hurautti, ohitse kuin Museotien kaaharit! Kaikennäköistä tuli nähtyä, kylän kuulumisia kuultua. Monet tulivat tutuiksi, ohikulkijat kahvitetuiksi ja jätskit loppuunmyydyiksi. Leivonnaisia oli jos jonkinmoista; jotkut motoristit kehuivat paikan omenatortun ihan Facebookissa!

Suomen suvi antoi parastaan ja pahintaan niinkuin kesän oikutteluun kuuluukin, mutta lähes joka päivä kahvipannu porisi, jääkaappi hurisi, karpäset surisi ja ihmiset jutteli. Ja sitä vartenhan Paussi on vuodesta toiseen

VALOKUVA KATI FORKNALLIN ARKISTO

avannut ovensa kesäisin, juttutuvaksi, kohtauspaikaksi, infopisteeksi, taidenäyttelyksi, kivaksi kesäkioskiksi.

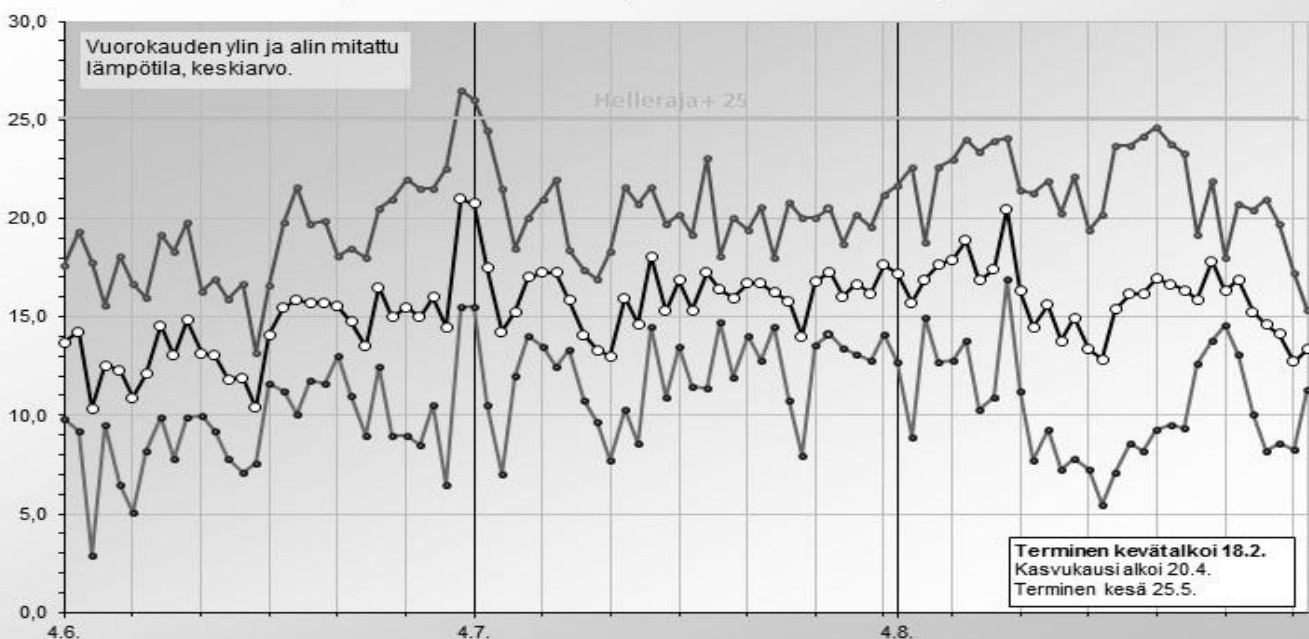
Mökkiläiset, turistit ja kylän asukit kaikki pyörähtelivät paikalle. Jotkut kahvikupposen ajaksi, toiset jopa tunneiksi. Mikäs siinä, juttua riitti! Onhan meitä niin sanottu moneen junaan, ihan positiivisessa mielessä, onneksi.

Sydänkylän asukina olenkin iloinen, että sain tämänkin kylän naamataulut tutuiksi! Kylässä kyläillään ahkerasti, marjastetaan ja sienestetään yhdessä ja hoidetaan siinä sivussa toistenkin kissat ja koirat ja kastellaan kukat, käytetään kaupassa ja ollaan muutenkin avuliaita ja valmiita tukemaan elämän hyörinöissä ja niinhän kuuluu ollakkin! Kaikkea kun sattuu ja tapahtuu matkan varrella, kanssamatkustajiahan tällä Teluksella ollaan eikä kukaan meistä ole Elämälle immuuni.

Haluaisinkin lämpimimmin kiittää Laila ja Hermann Poelmania siitä, että sain kesän kuluttaa Paussin penkkiä, sekä Rannantaikaa ry:tä työllistymisestäni. Täysin palkein olen nauttinut ja odotan innolla, mitä kaikkea kivaa syksy tuo tullessaan! Ilo ei ole jotain mitä meillä on vaan jotain mitä me olemme.

Terveisin
Kati Forknall

Vuorokautiset lämpötilat Mäntlahdessa, kesän vuorokausilämpötilat 2015

Tämän kesän lämpötilasaldo Rantaituvan sääasemalla. Hellelukumiin päästiin vain kahtena päivänä.

MERVI HYPPÄNEN:

HORSMAPELLOSTA KUKKANIITTY

Pyötsaarentien risteyksessä oli horsmaa ja pujoa kasvava pelto, ns. Roisvopelto, mikä ei ollut kovin kaunis näkymä keskellä Mäntlahden kylää. Pellon omistaja ei ole tiedossa. Kaakorannan kyläyhdistys päätti useita vuosia sitten muuttaa pellon kukkakedoksi. Pelto kynnettiin ja sinne viskeltiin niittykukkien siemeniä. Näin toimittiin muutamana vuotena. Sitten luettiin jostain, että jos halutaan kukkaniitty, peltoa ei pidä kyntää vaan niittää loppukesästä, joten kyntämisestä luovuttiin.

Niittykukkien kylvämistä pellolle keväisin jatkettiin, pelto niitettiin heinä-elokuun vaihteessa ja Mari ja Oppo keräsivät niitetyt heinät lampaille. Pelto alkoi pikkuhiljaa muuttua kukkakedoksi. Ohikulkijat innostuivat poimimaan kukkia kedolta, mutta koska kukkia oli vähän, pellon kunnostajat esittivät toiveen, että kukkia ei poimittaisi vaan ne jätettäisiin pellolle siementämään.

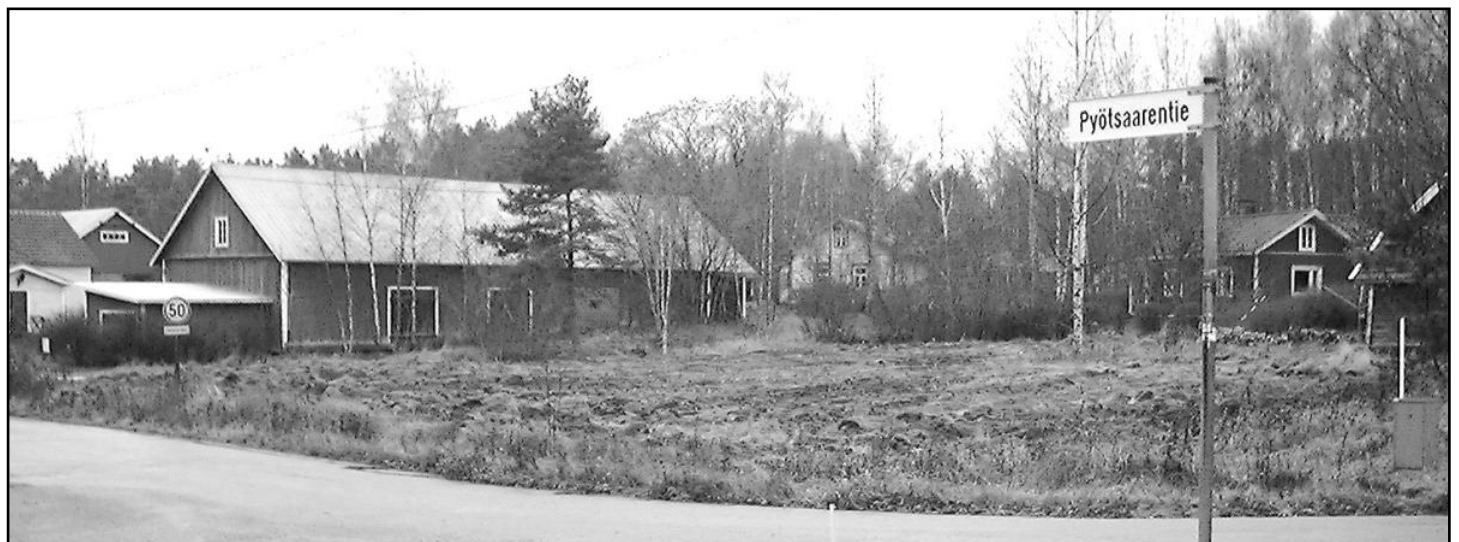
Marin ja Opon muutettua pois kylästä ei Porkan Timon niittämille heinille enää löytynyt ottajaa, vaan kyläyhdistyksen toimijat joutuivat haravoimaan heinät ja Tiilikan Heimo kuljetti ne traktorilla "kaatopaikalle".

Tänä kesänä nähtiin, että työ on kannattanut. Kylän keskustassa olleen "ryteikön" tilalla on kaunis niitty. Heinäkuun lopulla Porkan Timo niitti jälleen Rosvopellon. Metsästäjät tiedustelivat saisivatko he kuivattaa heinät ja paalata ne vietäväksi talvella riistaeläinten ruokintapaikalle. Idea suhtauduttiin myönteisesti, heinät tulisivat hyötykäyttöön ja haravoinnilta ja heinien poiskuljettamiselta säästytäisiin. Tiilikan Heimo pöyhi heiniä muutaman kerran kuivumisen aikana ja elokuun toisella viikolla hän paalasi kuivuneet heinät.

Rosvopellon tarina on oiva esimerkki siitä, miten yhteistyöllä ja pienellä vaivalla saadaan hyvää aikaiseksi. Kylän keskusta on kaunistunut ja metsän eläimet saavat rehua talvella.

Mervi Hyppänen

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Rosvopellon kunnostamisen alkuaikoja, pelto kynnettyä marraskuun 1. päivänä vuonna 2007.

VALOKUVA: MERVI HYPPÄNEN

Heinäpaalit menevät erämiesten riistan ruokintapaikoille.

VALOKUVA: MERVI HYPPÄNEN

Rosvot pellolla paalitus urakan jälkeen ja kunnostettu paalitusl kone. Vasemmalta Heimo Tiilikka, Juha Mäkelä ja Kyösti Mäkelä.

MERVI HYPPÄNEN:

TÄHTIYHDISTYS KLAMILAAN?

Klamilan Olutsillan elokuisen kokoontumisen aiheena Kujansuun baarissa oli tähtitiede. Erkki Kupari alusti kokouksen ja toivoi kokouksen osallistujien pohtivan kuinka tähtiharrastusta voitaisiin kehittää Etelä-Suomessa. Ursan toimistopäällikkö Jaakko Visuri oli kutsuttu paikalle kertomaan Ursasta ja tähtiyhdistyksen perustamisesta sekä valottamaan Ursan ja paikallisten tähtiyhdistysten eroja.

Ursa on vuonna 1921 perustettu tähtitieteellinen yhdistys, joka on Suomen suurin tähtiharrastajien yhdistys, jäseniä noin 18 000. Sen tavoitteena on välittää laadukasta ja ajantasaista tietoa tähtitieteestä ja tarjota hyvät edellytykset tähtiharrastukselle. Ursa julkaisee kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvää, jäsenille ilmaista Tähti- ja Avaruus lehteä, kustantaa kirjoja, välittää ja lainaa kaukoputkia. Se tarjoaa tietoa ja tukea paikallisten tähtiyhdistysten ja -kerhojen perustamiseen, antaa ilmaiseksi palvelintilaa ja ilmoitustilaa julkaisemassaan lehdessä. Lisäksi yhdistykset saavat Ursan vuosittain julkaisemat kirjat veloitusetta kirjastoonsa.

Suomeen on perustettu lukuisia paikallisia tähtiyhdistyksiä, joita Ursa tukee. Etelä-Kymenlaakossa ei ole yhtään tähtiyhdistystä, lähimmät yhdistykset ovat Kouvolassa Konut tählet ja Lappeenrannassa Etelä-Karjalan Nova. Jaakko Virsun mukaan Klamila olisi sopiva paikka uudelle tähtiyhdistykselle, onhan lähellä kaksi kaupunkia Kotka ja Hamina. Klamilassa ei ole valosaastetta, joka heikentää tähtien näkyvyyttä. Yhdistyksen perustamiseen tarvitaan innostuneita henkilöitä, jotka ottavat vetovastuun yhdistyksestä, tähtitorni tai sopiva kova alusta kaukoputkelle esim. maahan rakennettu 1m x 1m kokoinen tähtitornilavetti tai tasainen kalliokin käy ja kaukoputki, jolla tähtiä voi tarkkailla.

Paikallisyhdistysten toiminta

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Paikalle oli tullut runsaasti niin pitkänlinjan kuin vasta aloittelevia tähtiharrastajia.

riippuu jäsenten määrästä ja aktiivisuudesta ja yhdistyksen varallisuudesta. Varoja yhdistykset yleensä saavat jäsenmaksuista ja maksullisten tapahtumien järjestämisestä. Ursa tukee yhdistyksiä mm. antamalla julkaisemia kirjoja myyntiin kustannushintaan, jolloin yhdistykset saavat myyntivoiton itselleen.

Kujansuun baariin kokoontuneet 21 henkilöä miettivät yhdessä mahdollisuutta perustaa tähtitieteellinen yhdistys Klamilaan. Yhdistyksen etuna kerhoon verrattuna on, että yhdistys voi omistaa jotain esim. kaukoputken, saa vakuutukset järjestämiinsä tapahtumiin, Ursa tukee paikallisia yhdistyksiä mm. antamalla julkaisemansa kirjat sekä Tähti- ja Avaruus lehden yhdistykselle ilmaiseksi.

Kujansuun baariin kokoontuneilta tuli useita ehdotuksia, miten toiminnan voisi aloittaa: Kansalaisopiston tähtipiiri, Haminan kolmannen iän yliopistoon tähtitieteellinen luentosarja, risteily merelle tähtien katselun merkeissä, retki Heurekan planetaarioon, revontuliretki, bongaa satelliitteja kilpailu jne. Lopuksi todettiin, että yhdistyksen kautta

saisi kumppanuutta tähtiharrastukseen ja päädyttiin järjestämään perinteisen tammikuuisen tähtien katselun sijaan retki Heurekan planetaarioon ja jätiin odottamaan josko löytyisi innokkaita henkilöitä perustamaan tähtitieteellisen yhdistyksen Klamilaan.

Mervi Hyppänen

VALOKUVA: ILKKA AHMAVAARA

Juhlallisesti puheenjohtaja Kupari kiinnittää Olutsillan pinssin Jaakko Visurin rinnuksiin.

MERVI HYPPÄNEN:

RAVINTOLAPÄIVÄÄ HÄPPILÄSSÄ

Elokuun 16. päivä vietettiin Kansainvälistä Ravinolapäivää 18. kertaa. Mukana oli 1872 ravintolaa 29 maasta. Juho Olli ja Sanna Malm avasivat oman ravintolansa, Ravintola-Lotikon osoitteessa Häppiläntie 291. Tarjolla oli tortillaburgeria, pizzaa, pannukakkua, juustokakkua, mustikkapiirakkaa, kahvia, teetä ja mehua. Annoksen sai 2-4 eurolla riippuen siitä, mitä otti.

Kokeilla riitti kiirettä Häppiläntiellä, sillä tilauslistana käytetty A-4:n kokoinne paperiarkki täyttyi hetkessä molemmilta puolilta. Ruokaa joutui jonkin verran odottelemaan, mutta mukavassa seurassa aika meni nopeasti. Talon autotaliin oli avattu pihakirppis, minne ehti hyvin poiketa ruokaa odotellessa.

Juho ja Sanna kertoivat, että heillä oli monta vaihtoehtoa, kun he miettivät mitä tarjoaisivat ravintolassaan ja päätyivät pizzaan, koska siitä Juho Ollin mukaan ”tykkäävät kaikki”. Suurin osa ruokailijoista näytti valitsevan pizzan ja kehuivat sitä hyväksi. Itse valitsin tortillaburgerin ja olin tyytyväinen valintaani, sillä se oli herkullista. Sekä pizzan että tortillan valmistuksessa käytettiin lähinnä oman kylän tuotteita mm. liha oli Ollin tilalta.

Juho ja Sanna lupailivat, että ra-

VALOKUVAT ILKKA AHMAVAARA

Juholla riitti kuuman paikan työtä tauotta pizzojen parissa.

vintola avataan jälleen marraskuussa, kun seuraavaa ravintolapäivää vietetään. Hyvä niin, sillä ruoka oli todella maukasta, hyvä kokki oli valinnut raaka-aineet huolella. Eron huomasi varsinkin jauheliikassa, jonka maku oli huomattavasti parempi kuin ”kaupan jauhelihan”. Tortillan pihvi oli erään ruokailijan mukaan niin herkullista, että niitä olisi voinut syödä vaikka kilon.

Salissa oli pöytiin tarjoilu.

Mervi Hyppänen

Keittiön puolelta sai hakea kakkua ja muuta hyvää jälkiruuksi.

Kirpputori oli sijoitettu talliin.

Myös terassilla viihdyttiin auringossa.

KANSALAIPOISTO KYLILLÄ:

Kudonta, Klamilan pienteolisuustalo

7.9.2015 - 30.11.2015, 36h
11.1.2016 - 18.4.2016, 39h
ma 14.30 - 17.00

Naisten kuntojumppa, Klamilan koulu

8.9.2015 - 1.12.2015, 24h
12.2.2016 - 12.4.2016, 26h
ti 18.30 - 20.00

Seniorijumppa, Klamilan koulu

8.9.2015 - 1.12.2015, 12h
12.1.2016 - 12.4.2016, 13h
ti 15.30 - 16.15

Lihaskuntojumppa TOIVOLA

8.9.2015 - 1.12.2015, 12h
12.1.2016 - 12.4.2016, 13h
ti 17.30 - 18.15

Naisten liikunta, Harjun opimiskeskus

10.9.2015 - 3.12.2015, 24h
14.1.2016 - 21.4.2016, 26h
to 18.30 - 20.00

Vetreät, ikäihmisten kuntopiiri

joka toinen viikko TOIVOLA
10.9.2015 - 3.12.2015, 6h
14.1.2016 - 21.4.2016, 7h
to 10.00 - 10.45

Kyläteatteri Marmut, ilmaisutaidon kurssi

TOIVOLA
14.1.2016 - 21.4.2016, 39h
to 18.00 - 20.30

Klamilan IT-vertaistukiryhmän kokoontumiset alkavat jälleen 1.10.2015 Klamilan koululla.

Kokoonnumme joka toinen torstai. Lisätietoja vetäjältä Jouko Tompurilta: 0407382211 tai jouko.tompuri@gmail.com.

KLAMILAN KYLÄKIRKKO**Su 13.9. klo 10:00 Messu**

Ville Holopainen, Inna Heikkilä, Gideonit mukana, kirkkokahvit. Tekstinlukija: Gideonien edustaja

Kolehti: Suomen Gideonit ry:lle

VENEKIRPPIS SILAKKAMARKKINOILLA 27.9.

Vesille venosen mieli! Tule katsastamaan tai myymään venettä käytettyjen veneiden kirpputorille. Ensikertaa Klamilan silakkamarkkinoilla!

Yhteyshenkilö:

Jukka Laitila, puh. 0400 978 885

KUNTOSALIKURSSI KAIKENIKÄISILLE

Kuntosalikesäilytys Klamilan koulun kuntosalilla keskiviikkoisin klo 17.30-18.30 aljalla 16.9-28.10.2015. Kaakon kaksikon terveystuotaryhmät ovat matalan kynnyksen liikuntaryhmiä, joissa tarjotaan mahdollisuus terveyttä edistävään ja ylläpitävään liikuntaan.

Kurssin hinta on 30 euroa. Hinta sisältää seitsemän kokoontumiskertaa, henkilökohtaisen harjoitusohjelman sekä kuntosalin käytön omatoimisilla yleisövuoroilla kurssin aikana.

Ilmoittautumiset 10.9. mennessä puh. 0503892126 tai mia.saarilaakso@virolahti.fi. Ilmoittautuminen kurssille 3.9. jolloin vasta muutama ilmoittautunut eli vajaa ryhmä. Ilmoittautukaa ihmeessä 16.9. mennessä, jotta saadaan Klamilan iloisia, hoikkia ja kuntoilevia ihmisiä.

Tuomo Peltola

Yleisövuorot

- ma-pe klo 6.30-8.00 arkipäivisin
- maanantaina klo 18.30-21.30
- tiistaina 16.00-21.30
- keskiviikkona kuntosalikesäilytys klo 17.30-18.30
- torstaina 18.30-21.30
- perjantaina 16.00-21.30
- lauantaina 16.00-18.00
- sunnuntaina 14.00-18.00

Sataman Baarin Sikajuhlat 12.9.2015

kattaus alkaen klo 18.00
liput myynnissä
tiedustelut ja varaukset 4-6.9.-15 klo 11.00 - 20.00
-26.9. esiintyy tangokuningas Jukka Hallikainen

4H Monitoimikerho alkaa KE 2.9.-15 klo 17.00 - 18.30 MUKSULASSA

6 - 12 vuotiaalle lapsille askartelua, kokkailua, leikkiä, ulkoilua...
Ohjaajat Netta ja satu Malmi (puh. 050-3577073 Satu)

Muskari Klamilan Päiväkodilla

PE alk. 21.8.-15 -9.00 - 9.45 5 - 6 vuotiaat -9.45 - 10.30 3 - 4 vuotiaat -10.30 - 11.00 0 - 3 vuotiaat

Silakkamarkkinat 27.9.2015 Klamilan Satamassa

käytettyjen veneiden myynti

KYLÄTUPA RONKULI

Kylätupa Ronkuli on avoinna

ti-pe klo 10-17.

Ma suljettu!

Puhelinnumeromme

05-3573103.

KLAMILAN OLUTSILLAN SYKSY

Syyskuu 12.9. Sydänkylän Erämiesten metsästysmajalla sienestystä, ulkoilua, makkarapaistoa ym. lähtö klo 10 Kujansuun edestä kokoontuminen majalla 10.30.

Lokakuu 10.10 Aleksis Kiven päivä, runoja, murteita, kirjallisuutta. Baari Kujansuu klo 15.00

Marraskuu 14.11. Radioamatöörit kertovat harrastuksestaan baari Kujansuussa klo 15.00

Joulukuu 12.12. Yhteinen pikkujoulu Huurteisten uimareiden kanssa hihtomajalla klo 18.00.

Tammikuu 9.1. Tähtiretki Tiedekeskus Heurekaan Vantaan Tikkurilaan ja Helsinkiin Tähtitorninmäelle tutustumaan Ursan tähtitorniin.

Veneen säilytystä vapaana Klamilan kalasatama-alueella

Voit tuoda veneen koska vain ja hakea pois, kun sinulle sopii.
Mahdollista saada oma avain ja turvakoodi.
Teemme vuokrasopimuksen vuodeksi kerrallaan, käsittäen yhden kalenterivuoden.
Satamassa on hyvä veneen lasku- ja nostopaikka sekä pesumahdollisuus.
Venetrailerin voi jättää kesäksi halliin omalle paikalle, lukittuun tilaan.

Kysy vuokrahintaa tai tule paikan päälle katsomaan - sopimaan - neuvottelemaan.

Jukka Laitila, puh. 0400 978 885
s-posti: riitta.laitila@pp1.inet.fi